

Campus Obert

CUESTIONES DE
ACTUALIDAD
DESDE LA
ÓPTICA DE
EXPERTOS
UNIVERSITARIOS

COORDINACIÓN

Sebastià Serra i
Busquets

Antoni Vives
Reus

Rafel Puigserver
Pou (CEDOC-UIB)

► TEMA

Foc de Sant Joan

La Flama del Canigó també va arribar a Mallorca, gràcies a la implicació de les delegacions locals de l'Obra Cultural Balear. La flama va ser rebuda a Alaró, des d'on els voluntaris la feren arribar a 44 municipis de Mallorca, on celebraran actes plens de força, germanor i cultura.

La Flama del Canigó, el foc com a unió

♦♦ Josep Maria Figueres *

La Flama del Canigó cada any té més implantació. Cada any més pobles i barris, més llogarets, volen encendre un foc amb una flama que ve de lluny, lligam amb la tradició, voluntat d'unió, d'apropament d'espais que comparteixen llengua i identitat. Amb la voluntat de ser simplement tot aprofitant costums i tradicions, solstici d'estiu i gràcies al dinamisme dels socis

d'Òmnium Cultural la iniciativa vol ser un lligam invisible però ferm d'unió, d'unitat entre totes les terres que comparteixen un passat i aspiren a un futur.

La tradició nasqué de la fusió de diversos elements, el foc que arreu es feia per Sant Joan s'uní al poema *Canigó* de Jacint Verdaguer i a una flama nova. Els excursionistes pujaven al cim d'aquesta muntanya per dur la flama arreu essent el primer lloc el Museu de la Casa Pairal de Perpinyà. Ara arriba a Mallorca i cada any a més indrets. És, atàvic i terral, símbol pairal, cant d'espe-

rança per un futur de llibertat i harmonia. Res més bell que el foc, l'aigua o la terra, elements naturals eterns, per a fer-ho realitat.

Els voluntaris porten la flama de Perpinyà al cim del Canigó, i d'ací arreu i a cada poble torna a haver-hi més anhels que volen ser presents. A Barcelona una cobla de sardanes rep la flama i el Parlament la

saluda. Sovint és una caravana de cotxes de comarca en comarca. Tot el simbolisme d'una flama que travessa el país i ens recorda els versos de Ventura Gassol amb el seu «foc nou baixa del cel» o de Verdaguer mateix: «Son los fallaires / que dansen, fent coetjar pels aires / ses trenta enceses falles com trenta serps de foc / en sardana fantàstica voltegen / i de mà en mà tirades espumegen, / de bruixes i

dimonis com estrafent un joc.» I cada any creix, ara, a més, amb diables i trons, coets i dracs, que s'hi ajunten sovint en tot un espectacle que aplega un poble, joventut i vellesa que gaudeix del foc ultrapassant en la mirada en present per avançar.

* Universitat de Barcelona

► TEMA

Síndrome de Waardenburg

Resulta interessant descobrir la fascinant tribu Buton d'Indonèsia, coneguda pels seus sorprenents ulls blaus elèctrics. Aquesta particularitat genètica, coneguda com la síndrome de Waardenburg, els fa únics al món.

La tribu Buton, la gent dels ulls blaus brillants

♦♦ Bernat Sacares Salas *

Com sabem, el nostre món, està ple de persones molt diferents entre si com la religió, la cultura, la procedència o els costums que fan únics a cada un dels humans. Un dels espais on podem trobar aspectes més extraordinaris és a les tribus i altres indrets que estan certament aïllats. Aquests llocs han

pogut evolucionar independentment de la resta del món i en moltes ocasions i han donat origen a particularitats que els diferencien de la resta de la nostra societat. Aquestes característiques es poden observar sobretot a extenses regions naturals com l'Amazones o el Desert del Sàhara. Però també altres àrees més petites com ho serien les illes. És aquest darrer tipus el que ens interessa per tenir una gent molt extraordinària. Per ser exactes, ens ubicarem a

Indonèsia, un país conformat per més de 15.000 illes moltes de les quals estan habitades per grups tribals. Una d'aquestes és l'illa de Buton, d'uns 4.000 km² ubicada al sud-est de l'illa de Cèlebres una de les més grans del país insular.

La particularitat de Buton és que presenta un grup de persones que pateixen la síndrome de Waardenburg, una malaltia genètica. Aquest estat es manifesta de diverses for-

mes com sordesa o albinisme. Però, en el cas de la tribu esmentada, el símptoma més freqüent s'exposa de forma que tots els seus integrants tenen els ulls de color blau elèctric que contrasta amb els seus cabells i pell foscs. A més, alguns d'ells presenten heterocronia, és a dir, tenint un ull de color blau i l'altre o bé de color verd o marró. El fet que tots presentin

almanco un dels ulls d'aquest color tan peculiar, respon al fet que és una tribu reduïda. Per tant, aquest símptoma està vinculat a què tots tenen un ancestre comú que patia la síndrome de Waardenburg. Encara que per aquest grup de persones els seus ulls són molt comuns, per nosaltres no deixen de ser una imatge impressionant.

* Historiador

► TEMA

El mar d'imatges de Kessels

És evident que cal reflexionar sobre la sobreabundància d'imatges en la nostra societat actual i com la seva presència constant impacta la nostra percepció del món. Resulta interessant la proposta de l'artista Erik Kessels i la seva obra '24Hours' per entendre la magnitud d'aquest fenomen.

Una y mil imágenes

♦♦ Sergio Ceñera Luque *

Vivimos en un mundo rodeado de imágenes. Desde la decoración en nuestras casas, el bar que bajamos siempre, nuestras plazas, servicios públicos, la televisión hasta nuestro teléfono móvil. Nuestro día a día se basa en consumir imágenes sin pensarlo mucho, pero... ¿Qué pasa cuando analizas un poco?

En primer lugar, que la presencia física de nuestras imágenes ha perdido algo de fuelle. El teléfono se ha convertido en un catalizador. Puede sacar fotos, mandarlas, descargarlas de internet, convirtiéndose en esa gran caja de Pandora en donde guardamos todo nuestro mundo. No obstante, ¿Qué pasa si imprimimos todas esas imágenes?

Nace así la obra de *24Hours* de Erik Kessels. El artista en 2011 creó en la Galería Foam de Àmsterdam una instal·lació en donde, a partir de la conexió a internet y en un

formato reducido, se imprimieran todas las fotografías que se iban subiendo a la red. No importaba si era una red social, un banco de imágenes o revistas. Todo era válido. En veinticuatro horas aparecieron en la galería alrededor de 350.000 impresiones.

Kessels intenta incitar al espectador de este mar de imágenes a que reflexione sobre la cantidad de estas que vemos a lo largo del día, o incluso cuántas de ellas produci-

mos nosotros mismos. Cuántas veces vas de viaje a X lugar y tu existencia se basa en sacar la foto del monumento histórico de turno, no por el hecho de que te parezca bonito verlo en persona, sino por el hecho de que es la foto más común que tiene todo el mundo en ese lugar.

Las imágenes viven con nosotros, ya sea mental o físicamente como vemos aquí,

nuestra relación con ellas, nos habla de cómo nos relacionamos con el mundo. Producimos constantemente imágenes, fotografías, series, películas, en definitiva una cultura del consumo basada en la imagen. La pregunta final no gira en torno a si es necesario tener tantas imágenes, sino más bien: ¿Qué nos provoca ver aproximadamente tantas imágenes al día?

* Graduado y máster en Filosofía (UIB)